

Wymogi rynku pracy w Portugalii, a szanse zatrudnienia obywateli polskich

PORTUGALIA – fakty i liczby:

- Powierzchnia: 92 391 km. kw.
- Ludność: 10,1 mln
- Język: portugalski
- Stolica: Lizbona
- Jednostka monetarna: euro
- Dochód na głowę: 18 000 USD
- Data przystąpienia do UE: 1 stycznia 1986r.
- Ambasada Republiki Portugalii w Polsce: Warszawa, ul. Zwycięzców 2, tel. (022) 617-60-21
- Bezrobocie: 6,7 % (XII 2004)
- Inflacja: 4%
- Polacy pracujący legalnie: ok. 200

Portugalia to najdalej na zachód wysunięte państwo członkowskie Unii Europejskiej. Kraj leży nad Oceanem Atlantyckim, zajmując zachodnią część Półwyspu Iberyjskiego. Od wchodu Portugalia graniczy z Hiszpanią. Do kraju należą też Madera i archipelag Azory.

1. Analiza lokalnego rynku pracy

W Portugalii obcokrajowcy przyjeżdżają zwykle do pracy sezonowej – na rynku portugalskim, w tym czasie, istnieje zapotrzebowanie na pracowników przy zbiorze owoców cytrusowych (w szklarniach i na plantacjach), a także na budowach oraz jako kierowcy i mechanicy. Dość dużo ofert pochodzi z branży turystycznej. Osoby z wyższym wykształceniem mogą znaleźć pracę w branży elektronicznej i informatycznej.

W Portugalii obowiązuje 40 godzinny tydzień pracy (pomiędzy 12 a 14 jest czas sjesty – sklepy i urzędy są pozamykane). Banki mają stały czas pracy od 8,15 do 15, od poniedziałku do piątku.

Podatek dochodowy w Portugalii od osób prawnych wynosi 34%, a od osób fizycznych – 15%, 25%, 35%, 40% - uzależniony od wysokości rocznych dochodów.

Portugalczyki są znani z bycia formalistami. Przywództwo oraz władza są budowane na osobistej lojalności, a pracownikom nie przydziela się zbyt dużo odpowiedzialności ani nie deleguje uprawnień.

Długie obiady oraz kolacje w restauracjach są istotną częścią dnia roboczego w Portugalii i odgrywają duże znaczenie w biznesie.

Użycie kontaktów osobistych jest w Portugalii najbardziej efektywną metodą poszukiwania zatrudnienia. Należy być przygotowanym na długi proces naboru oraz kilka rozmów kwalifikacyjnych.

Prace wakacyjne oraz inne prace sezonowe mogą stać się kamieniem milowym do zdobycia stałego zatrudnienia

2. Potrzeby wynikające z gospodarki kraju

Gospodarka Portugalii jest otwarta, opiera się na wymianie handlowej z zagranicą. Jej głównymi partnerami handlowymi w Europie są Hiszpania, Zjednoczone Królestwo i Niemcy. W sektorze rękodzielniczym przeważa przemysł tekstylny i odzieżowy. Udział odzieży w dochodach z eksportu osiągnął w 1992 r. 21,2%. Po przystąpieniu do Unii, w Portugalii zanotowano najwyższy wzrost gospodarczy w Europie. Przyczyniły się do tego zagraniczne inwestycje; ważną rolę odegrały też sumy przeznaczane przez emigrantów. Gospodarka Portugalii jest jedną z najdynamiczniejszych w Europie. Od wstąpienia do EWG w 1986r. PKB wzrasta rocznie o 4,6%.

Rolnictwo jest w Portugalii mało wydajne. Grunty orne zajmują 39 proc. powierzchni kraju - na południu podzielone są na niewielkie i słabo zmechanizowane farmy. Produkcja głównych zbóż nie zaspokaja zapotrzebowania rynku wewnętrznego i trzeba ją uzupełniać importem. Na eksport przeznaczają się natomiast wino, pomidory i korek. Portugalia zajmuje pierwsze miejsce w świecie w zbiorze korka dębowego. Z produktów przemysłowych Portugalczycy sprzedają do krajów Unii Europejskiej obuwie, tkaniny i papier. Szybko rosną też dochody z turystyki. Rozwój gospodarczy Portugalia zawdzięcza unijnym dotacjom. Jest jednym z największych beneficjentów brukselskich subsydiów. Gdy w 1986 r. Portugalia przystępowała do Wspólnot jej PKB przekraczał nieznacznie 50 proc. unijnego PKB. W 1997 r. było to już prawie 70 proc. PKB wypracowanego przez Piętnastkę.

Gospodarka opiera się głównie na turystyce, budownictwie i rolnictwie, a ostatnio także na przemyśle samochodowym, elektronicznym i papierniczym. Istotnym źródłem dochodów jest produkcja porto. W tych dynamicznie rozwijających się branżach mają szansę na zatrudnienie obcokrajowcy.

3. Perspektywy zatrudnienia pracowników z Polski

Portugalia jest mało popularnym krajem jeżeli chodzi o wyjazdy zarobkowe, ponadto trudno jest znaleźć informacje o pracy w tym kraju, co nie oznacza, że zatrudnienie nie jest możliwe. Szybki rozwój gospodarczy i niskie bezrobocie czynią Portugalię coraz atrakcyjniejszym miejscem pracy dla Polaków. Ze względu na niską stopę bezrobocia, poszukiwanie pracy w Portugalii wypada atrakcyjniej niż np. w Niemczech czy Włoszech – ale na dzień dzisiejszy nie przekonuje to rodaków (jest ich tylko ok. 200 zatrudnionych). Być może zmieni się ten stan rzeczy, gdy ten rynek pracy będzie dla Polaków otwarty bądź po podpisaniu umowy dwustronnej z Polską.

Na chwilę obecną Polacy mają ograniczony dostęp do portugalskiego rynku pracy wyrażający się w limicie wydawanych pozwoleń na pracę dla obcokrajowców. Planując wyjazd do Portugalii należy liczyć się z tym, że procedury prowadzące do uzyskania pozwolenia na pracę są czasochłonne. Aby uzyskać zezwolenie na pracę należy posiadać umowę o pracę poświadczoną i zatwierdzoną przez odpowiednie

urzędy a także zezwolenie Wydziału ds. Cudzoziemców i Granic na wjazd pracownika na teren Portugalii.

Portugalskie przedsiębiorstwa mają prawo zatrudniania zagranicznych pracowników tylko w określonych zawodach, muszą także uzyskać zgodę rządu swego kraju, który określa dopuszczalną liczbę zatrudnionych obcokrajowców, w myśl zasady, iż liczba pracujących obcokrajowców nie może przekraczać liczby pracujących Portugalczyków (w praktyce 1 zatrudniony cudzoziemiec na 10 Portugalczyków).

Musimy zdawać sobie sprawę, że portugalska płaca należy do najniższych w UE i wynosi około 400 euro.

Zainteresowani wyjazdem do pracy sezonowej w Portugalii mają wiosną nikłą szansę na uzyskanie pozwolenia – czas oczekiwania na wizę pobytową wynosi ok. 3 miesiące, wiza ważna jest 120 dni, ale tylko 90 możemy spędzić w tym kraju. W teorii można ten okres przedłużyć o kolejne 90 dni, a następnie wystąpić o pozwolenie na dłuższy pobyt. Polacy najprawdopodobniej nie będą już ubiegać się o te dłuższe wizy, bowiem oczekują, aż Portugalia „otworzy” swój rynek pracy dla nowych członków UE.

Rząd portugalski wprowadził pewne ograniczenia dla przedstawicieli niektórych zawodów. Pochodzący z zagranicy lekarze dentyści, prawnicy mają obowiązek, przed podjęciem pracy w Portugalii, nostryfikować swoje dyplomy, co oznacza zdanie kilku specjalnych egzaminów m.in. ze znajomości języka, a także potwierdzające „wyrównanie różnic programowych” między Portugalia a krajem, z którego pochodzi kandydat.

Rynek pracy zostanie otwarty dla Polaków w 2006 roku, po dwóch latach od okresu przejściowego. Poszukiwani będą przede wszystkim specjaliści od rolnictwa, a także w branżach turystycznych.

4. Bibliografia

WWW.europa.eu.int/eures

WWW.gazetaprawna.pl/unia

WWW.infor.pl

WWW.pracuj.pl/kariera

WWW.1praca.gov.pl

WWW.wsb.edu.pl/nawigator/pracawue

WWW.hrc.pl

WWW.tygodnik.onet.pl

WWW.europa.korba.pl

Opracowała: Joanna Neubauer